

خبرنامه

نقد و بررسی

دانشنامه فاطمی (س)

به همت پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، نشست نقد و بررسی دانشنامه فاطمی (س) برگزار می‌شود. در این نشست محمدحادی یوسفی غروی، علی‌اکبر رشاد و ابوالقاسم قمی حاجی به‌عنوان سخنران و نیز سیدمصطفی محقق داماد، صادق آینه‌وند و حسن طارمی به‌عنوان ناقدان این نشست سخنرانی خواهند کرد. دانشنامه فاطمی (س)، این نشست شبه ۱۶ اسفندماه از ساعت ۱۵ تا ۱۷ در پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی برگزار می‌شود.

تاثیر ابن سینا بر فلسفه دنی اسکوتوس

کتاب «تاثیر ابن سینا بر فلسفه دنی اسکوتوس» به قلم مهدی عباس‌زادگان و به همت سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی منتشر شد. این نوشتار از جهت تاثیرپذیری او از متفکران پیشین و به‌ویژه ابن‌سینا و ثانیاز جهت نقد آرای متفکران پیشین و نوآوری‌ها و نظریه‌پردازی‌های فراوان فلسفی و الهیاتی او بررسی می‌کند. این کتاب به قلم مهدی عباس‌زادگان با شمارگان ۳۰۰ نسخه، ۲۲۴ صفحه و قیمت ۱۵ هزار تومان منتشر شد.

ایمانول کانت

خیزاب‌های دموکراسی خواهی

ارمان‌های قرن نوزدهمی که به‌جای سرزمین مادری به جهان خطاب می‌کردند، از گولاک‌های استالینی و انقلاب‌های فاجعه‌بار سر در آوردند. در جهانی که ما در آن به‌سر می‌بریم، رویدادهای واقعی گواهی می‌دهند که خیزاب‌های دموکراسی‌خواهی هر روز بیش از پیش در میان ملت‌ها بلند می‌گیرند. شبکه‌های اجتماعی و نهادهای مردمی در گستره‌ای جهانگیر برای نهادینه‌کردن دموکراسی، چه در سیاست و چه در فرهنگ، چه در شکل و ساختار، چه در درون‌مایه‌ها، انتیاتی برکنش‌ناپذیر به دموکراتیزه‌شدن دارند.

میلادی نیست. اما بی‌درنگ باید افزود که این خواسته و دیگر خواسته‌های پیشاهنگان نوزایی و روشنگری در درون مرزهای کشورهایی تحقق یافته است که کانون انباشت عمده سرمایه‌ها و جنگ‌افزارهای موجود در «دهکده کوچک جهانی» اند. بیرون و بینابین این مرزها در مقیاسی گسترده از حقوق انسان و شهروند و از فضای عمومی عاری از ترس خبری نیست. جهانی‌شدن صلح جاودانه در طرح ایمانوئل کانت، هدف نهایی بود. گفتن ندارد که این هدف در سرزمین مادری این فیلسوف آزادپخواه و انسان‌دوست تا حد زیادی تحقق یافته است، اما خاورمیانه و بخش عظیمی از آفریقا و آسیا هم‌اکنون هنوز از شعله‌های ویرانگر جنگ و چهل ملت‌ب است.

مدنی، رسانه‌های نوشتاری و گفتاری و شنیداری، تفکیک قوا و به‌ویژه استقلال قوه قضا و دیگر لوازم جامعه مدرنی که آرزوی رسیدن به آن کمابیش در هر متنی از متون فلسفی، آموزشی، هنری، ادبی و سیاسی پیشاهنگان عصر نوزایی و روشنگری در یافتنی است تا حد زیادی تحقق یافته است. دیگر قلم در دست‌های مرعش از ترس نمی‌چرخد. ترس که زاپیده و زاینده خشونت زبانی و رفتاری است، از فضای عمومی و علنی رخت بر بسته است و این چیزی جز تحقق خواسته ایمانوئل کانت از فیدریش منور در سده هجدهم

دموکراسی در سرزمین مادری

چه کسی انقلابی است؟

و توضیح عقلانی نمی‌تواند وضع را در عمل برعکس کند. دست‌کم، چهار صد سال است که نظریه‌پردازان اخلاق و حقوق با همه توش و توان علمی و عقلی می‌کوشند انسان‌ها را مجاب کنند که سود و سعادت هر یک در گرو سود و سعادت همه است و درست هم می‌گویند.

امروزه صدها انجمن و نهاد انسان‌دوستانه می‌کوشند احترام به حقوق هم‌نوع را گسترش دهند و هزاران انسان نیکو‌نهاد دایماً موارد نقض حقوق بشر را پی‌جویی می‌کنند، اما این زحمات ستودنی مانع از آن نبوده است که آمار تبهکاری‌ها و آدمکشی‌ها کاهش یابد. ساز و کارهای دموکراتیک و قانونمندسازی مناسبات قدرت، دگرگونی شیوه ارتباط یک‌سویه و پدرسالارانه قرون وسطایی به گفت‌وگو و ارتباط همدردانه و سخن‌نوش و خردورزان و نهادینه‌سازی این دگرگونی‌ها در سیستم‌های آموزشی، آموزش مشارکت براساس وجدان جمعی و گفت‌وگو بین‌الذاتی در فضای عمومی، پی‌ریزی ساختارهای جدید در مناسبات قدرت در جهت پاسخگو ساختن دولت‌ها و حکومت‌ها، تأمین آزادی بیان اندیشه و گفت‌وگو در فضای عمومی و علنی، ارتقای صنعت و تکنولوژی رسانه‌ها

در جهت حرکت از یک‌سویه‌گویی به چندسویه‌گویی و خلاصه دگرگشت رابطه خواجگی و بندگی به مشارکت دولت و ملت با واسطه آزادی‌نهادهای

سیاوش جمادی
مترجم و پژوهشگر

چه‌گوارا درست گفته است: انقلابی کسی است که بیش و پیش از هر چیز احساسی سرشار از عشق به هم‌نوعان و امیدرایی آنها از بیداد و نابرابری و بردگی داشته باشد که سرمایه‌داری به‌گونه‌ای ناپیدا و پراکنده و نظام‌های کمونیستی به‌گونه‌ای عیان، متمرکز و سازمان‌یافته بر انسان‌ها زورآور کرده‌اند. انقلابی بیش و پیش از هر چیز باید وجدان داشته باشد و در برابر ستمکاری و دروغ و شر به هر طور از اطوار به‌غایت حساس باشد و بی‌تاب و برآشفته و متغیر شود. اینکه چرا چه‌گوارا از امکان مسخره جلوه‌کردن این تز می‌گوید کاملاً روشن است. تقدیم عشق و وجدان و شور بوی دین و ایده‌آلیسم می‌دهد و سوسیالیسم باید علمی باشد. با استفاده از امتیازی که قرن بیست و یکم به من عطا کرده است می‌گویم که برخلاف آن تعریف و توصیف مدرن انقلاب که برگشت از گذشته و آغاز نو مبتنی است انقلاب‌ها نه‌فقط علمی نبوده‌اند، بل سرشت دینی خود را با نقاب علمیت پوشانده‌اند. عشق شور‌مندان و خودسپارانه به دیگران از منشی دینی برمی‌خیزد که با اخلاق عقلانی و با هیچ آگاهی و علمی قابل توجیه نیست. عقلانیت به تنهایی قادر نیست مرا از خودپرستی بازدارد. علمیت دلیل موجهی عرضه نمی‌کند که بنا به آن من باید زندگی خود را وقف نجات ستم‌دگدان کنم. اگر من صرفاً در بند منافع و خوشی خود و کاملاً بی‌اعتنا و بی‌وجدان نسبت به سرنوشت دیگران باشم، هیچ توجیه

شب ایزوتسو برگزار شد

اسلام‌شناس ژاپنی

کانون زبان فارسی شامگاه سه‌شنبه ۱۲ اسفند ۱۳۹۳ میزبان بسیاری از علاقه‌مندان قرآن پژوه، اسلام‌شناس و فیلسوف ژاپنی نوشی هیکوایزوتسو بود که گرد هم آمده بودند تا صد و نود و دومین شب مجله بخارا را تجربه کنند. برنامه‌ای که با همکاری بنیاد فرهنگی ملت، دایره‌العمارف بزرگ اسلامی، بنیاد موقوفات محمود افشار و گنجینه پژوهشی ایرج افشار برگزار می‌شد و در آن شین نوموتو، استاد اسلام‌شناسی دانشگاه کیو ژاپن، مهدی محقق، غلامرضا اعوانی، نصرالله پورجوادی و بهمن ذکی پور به سخنرانی پرداختند. در ادامه گزارشی از این نشست را خواهید خواند.

تنظیم «شرح منظومه ملاحادی سبزواری»
مهدی محقق: من مدت مدیدی با پروفیسور ایزوتسو محشور بودم، حتی در مونترال هم که بودیم با هم همکاری داشتیم. کتاب شرح منظومه حاج ملاحادی سبزواری را با هم تصحیح و به انگلیسی ترجمه کردیم. آغاز ترجمه مشترک من و پروفیسور ایزوتسو از آنجا بود که من برای تدریس زبان فارسی به کانادا رفته بودم. ما در مدت دو سال قرار گذاشتیم که هفته‌ای در روز می‌نشستیم و این را ترجمه می‌کردیم البته جمله‌بندی‌های آن ترجمه کار آقای ایزوتسوست ولی انتخاب کلمات مناسب برای اصطلاحات فلسفی که در کتاب حاج ملاحادی سبزواری بود، با من بود.

مسلب به ۱۷ زبان مهم شرقی
غلامرضا اعوانی: پروفیسور ایزوتسو از شور و حال خاصی بهره داشت و به محافل علمی ما غنایی ویژه بخشید. وی نبوغ و استعداد شگفت‌انگیزی در تدریس فصوص این عربی نشان داد به‌طوری که شاید تاکنون چنین موردی را ندیده باشم. آثار دیگر مانند اشارت ابن سینا و فلسفه چین و ذن و بودیسم را نیز تدریس می‌کرد. ایشان حتی کتابی تألیف کرد که در این کتاب عرفان ابن عربی را با حکیم و عارف بزرگ چینی، لائوتسه تطبیق کرد که به زبان فارسی هم ترجمه شده است. باید گفت که ایزوتسو از موهبت خاصی برخوردار بود و آن اینکه به زبان‌های مهم شرقی که در حدود ۱۷ زبان بود، تسلط داشت.

به شیوه اسلام‌شناسان غربی عمل نکرد
نصرالله پورجوادی: ما معمولاً پروفیسور ایزوتسو را به‌عنوان اسلام‌شناس ژاپنی معرفی می‌کنیم ولی ایزوتسو اسلام‌شناس به معنای کسی که در سنت اسلام‌شناسی به کار ادامه داده بود، نبود. او نزد هیچ کس اسلام‌شناسی اروپایی و آمریکایی را نخوانده بود. اسلام‌شناسان معمولاً سنتی دارند و در دانشگاه‌هایشان اسلام‌شناسان را تربیت می‌کنند اما پروفیسور ایزوتسو به هیچ‌کدام از این دانشگاه‌ها نرفته بود. او در مطالعات اسلامی خود به شیوه اسلام‌شناسان غربی عمل نکرد.

فیروزکوه

حجت‌الاسلام نقویان در همایش یاس کبود در دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزکوه:

جوانان مهم‌ترین و بیشترین وظیفه در کشور را دارند

پی‌ببرد خود مشتاقانه به رعایت آن همت می‌گمارد، در حالی که با زور و اجبار همیشه نتیجه معکوس است.» ایشان تأکید کرد که سیره ائمه اطهار(ع) در توسعه فرهنگ دینی هیچ‌گاه زور و اجبار نبوده، بلکه دعوت به تفکر و شناخت عمیق از دین اولین و آخرین راه برای پذیرش حقیقت اخلاق الهی توصیه شده است. به نظر این استاد معظم روش‌های سرکوب‌گرایانه همان روشی است که داعش در معرفی دین ارائه کرده است که نتیجه آن ایجاد حس تنفر و انزجار از دین و اسلام است تا آنجا که یک روزنامه فرانسوی به خود اجازه می‌دهد به پیامبر رحمت و اسوه عالمیان(ص) جسارت کند و این نتیجه معرفی متحجرانه دین و اسلام است. درپایان، این مراسم پس از نماز ظهر و عصر و پذیرایی از دانشجویان در فضایی معنوی به پایان رسید.

روابط عمومی واحد فیروزکوه

حضرت در اوج گرفتاری و مصائب، همسایه را از دعا برای رفع گرفتاری‌هایش فراموش نمی‌کند و مشکلات همسایه را بر خود و خانواده‌اش ترجیح می‌دهد، این امری مهم است.» حاج آقا نقویان دختران جامعه به‌خصوص دانشجویان را به حفظ عفت و پاکدامنی در سخت‌ترین شرایط فراخواند و گفت: «هرچه مشکلات بیشتر شود ارزش گناه نکردن هم بیشتر می‌شود و کسی که برای حفظ پاکدامنی خود به سختی می‌افند به‌زودی پادشاه این سختی را خواهد گرفت و خدا بهترین‌ها را به او هدیه خواهد کرد.» ایشان توجه مسئولان به امر جوانان را مهم‌ترین وظیفه کشور دانست و از رسانه‌ها به‌خصوص رسانه ملی خواست با طرح مشکلات آنها در رفع این مشکلات پیشقدم شوند. حجت‌الاسلام نقویان از مسئولان فرهنگی دانشگاه خواست فکر دانشجویان را تقویت کنند و گفت: «اگر دانشجو به اهمیت حجاب

فرزندانش ترجیح داد.» در ادامه حسن اسفندیار، دبیر کانون شعر دانشجویی با قرائت دکنه‌ای زیبا در وصف دختر پیامبر اکرم(ص) و مصیبت‌های وارده برایشان حاضران را تحت تأثیر قرار داد و سپس حجت‌الاسلام شیخ‌علی اسفندیاری با روضه‌خوانی و ذکر مصیبت آن بانوی فداکار اسلام خیمه فاطمی را معطر کرد. در ادامه سخنران اصلی مراسم حجت‌الاسلام حاج آقا نقویان به بیان مطالب ارزنده اخلاقی در بابا نهضت فاطمی پرداخت. ایشان از جوانان به‌خصوص دانشجویان خواست تا خود در باب فضایل فاطمی به تحقیق و تدبیر پردازند و به درک واقعی از سیره عملی ایشان دست یابند. این استاد بنام حوزه و دانشگاه درک اخلاق فاطمی را امری ضروری برای جامعه اسلامی و شیعی دانست و تأکید کرد: «آن حضرت الگوی تمام عیار برای همه بشریت می‌تواند باشند. اینکه

